

กรมบัญชีกลาง
ถนนพระรามที่ ๖ กทม. ๑๐๔๐๐

๗ เมษายน ๒๕๖๔

ด่วนที่สุด

ที่ กค ๐๔๑๖.๗/๑๑๓๓

เรื่อง หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกเงินค่ารักษาพยาบาลเกินสิทธิและการเรียกคืนเงิน
เรียน อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์

กองคลัง	
เลขรับ	5492
วันที่	26 พฤษ ๖๔
เวลา	16.10

- อ้างถึง
๑. หนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๑๖.๒/ว ๓๓๙ ลงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๒
  ๒. หนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค ๐๔๑๖.๒/ว ๓๒๒ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๒
  ๓. หนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๑๖.๒/ว ๔๕ ลงวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๕๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกเงินค่ารักษาพยาบาลเกินสิทธิและการเรียกคืนเงิน

ตามหนังสือที่อ้างถึง ๑ - ๓ กรมบัญชีกลางดำเนินการตรวจสอบข้อมูลการเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลในระบบเบิกจ่ายตรง พบว่า ผู้มีสิทธิหรือบุคคลในครอบครัวบางรายมีการเข้ารับบริการรักษาพยาบาลข้าราชการประเภทผู้ป่วยนอก ณ สถานพยาบาลของทางราชการแห่งเดียวหรือหลายแห่งในเวลาใกล้เคียงกัน และได้รับยาประเภทเดียวกันจนมีปริมาณยาสะสมเป็นจำนวนมาก กรมบัญชีกลางจึงได้ระงับการใช้สิทธิในระบบเบิกจ่ายตรงของบุคคลดังกล่าว และให้ส่วนราชการต้นสังกัดดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการและลูกจ้างประจำ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าเข้าข่ายเจตนาทุจริต นั้น

กรมบัญชีกลางพิจารณาแล้ว ขอเรียนว่า เพื่อเป็นการควบคุมการเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลให้เป็นไปด้วยความเหมาะสม และผู้ป่วยได้รับการรักษาพยาบาลตามความจำเป็น เหมาะสม ดังนั้น อาศัยอำนาจตามความนัยมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง (๑) และวรรคสอง และมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จึงเห็นควรดำเนินการ ดังนี้

๑. ยกเลิกหนังสือตามที่อ้างถึง ๑ - ๓
๒. กำหนดหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกเงินค่ารักษาพยาบาลเกินสิทธิ และการเรียกคืนเงิน ทั้งนี้ ให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๔ เป็นต้นไป ซึ่งมีหลักการสำคัญโดยสรุป ดังนี้
  - ๒.๑ ผู้มีสิทธิหรือบุคคลในครอบครัวเข้ารับการรักษาพยาบาลข้าราชการประเภทผู้ป่วยนอก ณ สถานพยาบาลของทางราชการแห่งเดียวหรือหลายแห่ง และได้รับยาประเภทเดียวกันจนมีปริมาณยาสะสมเป็นจำนวนมากเกินขนาดที่ให้ผลการรักษาในแต่ละโรค (Therapeutic Dose) หรือเกินกว่าจำนวนที่กรมบัญชีกลางกำหนด ถือเป็นการใช้สิทธิสวัสดิการรักษายาพยาบาลข้าราชการเพื่อเบิกเงินค่ารักษาพยาบาลเกินสิทธิตามพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๒.๒ ผู้มีสิทธิ...

กรมบัญชีกลาง

๒.๒ ผู้มีสิทธิหรือบุคคลในครอบครัว มีพฤติกรรมการเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลในระบบเบิกจ่ายตรงผิดปกติ กรมบัญชีกลางจะดำเนินการระงับการเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลของบุคคลดังกล่าวในระบบเบิกจ่ายตรงโดยทันที นอกเหนือจากการเรียกคืนเงินจากผู้มีสิทธิแล้ว กรมบัญชีกลางจะแจ้งให้ส่วนราชการต้นสังกัดดำเนินการสอบข้อเท็จจริงของบุคคลดังกล่าว หากเข้าข่ายการทุจริต หรือการกระทำความผิดทางอาญา ให้ส่วนราชการต้นสังกัดดำเนินการทางวินัย (ถ้ามี) และดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายกับบุคคลดังกล่าวต่อไป กรณีข้อเท็จจริงไม่ปรากฏว่าเป็นการทุจริต กรมบัญชีกลางจะอนุญาตให้สามารถใช้สิทธิในระบบเบิกจ่ายตรงประเภทผู้ป่วยนอก ณ สถานพยาบาลของทางราชการ จำนวน ๑ แห่ง เพื่อเป็นการควบคุมพฤติกรรมของบุคคลดังกล่าว

๒.๓ สถานพยาบาลของทางราชการ หากตรวจสอบพบที่มีการเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลของผู้มีสิทธิหรือบุคคลในครอบครัวในระบบเบิกจ่ายตรงโดยไม่ปรากฏข้อมูลในเอกสารว่าผู้มีสิทธิหรือบุคคลในครอบครัวมารับบริการจริง นอกเหนือจากการเรียกคืนเงินจากสถานพยาบาลของทางราชการแล้ว กรมบัญชีกลางจะแจ้งส่วนราชการต้นสังกัดให้ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริง หากปรากฏข้อเท็จจริงว่ามีเจ้าหน้าที่ของรัฐรายใดมีพฤติกรรมทุจริตใช้ระบบเบิกจ่ายตรงแสวงหาผลประโยชน์ ให้ดำเนินการสอบสวนทางวินัยกับบุคคลดังกล่าว

๒.๔ การเรียกคืนเงินค่ารักษาพยาบาลที่เบิกเกินสิทธิ ให้ส่วนราชการต้นสังกัดมีหน้าที่ติดตามเรียกคืนเงินค่ารักษาพยาบาลที่เบิกเกินสิทธิจากผู้มีสิทธิ และนำเงินดังกล่าวส่งคืนคลังเป็นรายได้แผ่นดินตามที่กรมบัญชีกลางแจ้ง กรณีที่ไม่สามารถเรียกคืนเงินจากผู้มีสิทธิได้ ขอให้ดำเนินการบังคับชำระหนี้ตามทบปัญหาตีแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และนำเงินส่งคืนคลังเป็นรายได้แผ่นดินต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ ผู้รับเบี้ยหวัด ผู้รับบำนาญในสังกัด รวมทั้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายประภาศ คงเอียด)

อธิบดีกรมบัญชีกลาง ปฏิบัติราชการแทน
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

- ส่ง ผงป.
- ผงต.
- ผงง.
- ผบช.
- ผบท.

๑๕/๑๑

๒๖/๑๑/๒๕๖๑

กองสวัสดิการรักษายาบาล

กลุ่มงานกำกับและตรวจสอบระบบสวัสดิการรักษายาบาล

โทร. ๐ ๒๑๒๗ ๗๐๐๐ ต่อ ๔๓๖๖

โทรสาร ๐ ๒๑๒๗ ๗๔๐๒

กรมบัญชีกลาง

คณะกรรมการ
๑๒ สิงหาคม
๒๕๖๔

เรียน ผอ. สำนัก/กอง และหัวหน้าหน่วยงาน

หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยการ
เบิกเงินค่ารักษาพยาบาลเกินสิทธิและการเรียก
คืนเงิน กรมบัญชีกลางได้ตรวจสอบพบว่า
มีผู้มีสิทธิและบุคคลในครอบครัวบางรายเบิกจ่าย
ค่ารักษาพยาบาลในระบบเบิกจ่ายตรงผิดปกติ
มีการเข้ารับการรักษาพยาบาลในสถานพยาบาลสูง
ผิดปกติ เบิกค่ายาซ้ำซ้อนและมีปริมาณสะสมมาก
เกินความจำเป็น เพื่อเป็นการควบคุมการเบิกจ่าย
ค่ารักษาพยาบาลให้เป็นไปด้วยความเหมาะสม
จึงกำหนดหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยการ
เบิกเงินค่ารักษาพยาบาลเกินสิทธิและการเรียก
คืนเงิน หลักเกณฑ์นี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่
๓ พฤษภาคม ๒๕๖๔ เป็นต้นไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

(นางสาวประกายวรรณ อัครสกุล)

ร.ผอ.อกค.

๑๑ พ.ค. ๒๕๖๔

**หลักเกณฑ์กระทรวงการคลัง
ว่าด้วยการเบิกเงินค่ารักษาพยาบาลเกินสิทธิและการเรียกคืนเงิน**

ด้วยกรมบัญชีกลางตรวจสอบพบว่า มีผู้มีสิทธิและบุคคลในครอบครัวบางรายเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลในระบบเบิกจ่ายตรงผิดปกติ กล่าวคือ มีการเข้ารับการรักษาพยาบาลในสถานพยาบาลของทางราชการแห่งเดียวหรือหลายแห่งในระยะเวลาใกล้เคียงกัน และมีการเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลสูงผิดปกติ โดยมีการเบิกจ่ายซ้ำซ้อนและมีปริมาณสะสมมากเกินความจำเป็น เพื่อเป็นการควบคุมการเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลให้เป็นไปด้วยความเหมาะสม ดังนั้น จึงเป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกเงินค่ารักษาพยาบาลเกินสิทธิและการเรียกคืนเงิน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง (๑) และวรรคสอง และมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม อธิบดีกรมบัญชีกลาง โดยได้รับมอบอำนาจจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง จึงกำหนดหลักเกณฑ์ไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ หลักเกณฑ์นี้เรียกว่า “หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกเงินค่ารักษาพยาบาลเกินสิทธิและการเรียกคืนเงิน”

ข้อ ๒ หลักเกณฑ์นี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๔ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดาหลักเกณฑ์ วิธีปฏิบัติ หรือคำสั่งอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในหลักเกณฑ์นี้ หรือที่ขัดหรือแย้งกับหลักเกณฑ์นี้ ให้ใช้หลักเกณฑ์นี้แทน

ข้อ ๔ ในหลักเกณฑ์นี้

“ผู้มีสิทธิ บุคคลในครอบครัว” หมายถึง ผู้มีสิทธิ บุคคลในครอบครัว ตามพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

“ส่วนราชการต้นสังกัด” หมายถึง ส่วนราชการระดับกรมที่ผู้มีสิทธิสังกัด

“สถานพยาบาลของทางราชการ” หมายถึง สถานพยาบาลซึ่งเป็นส่วนราชการ ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และให้หมายความรวมถึงสถานพยาบาลของมหาวิทยาลัยของรัฐ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา องค์การมหาชน ตามกฎหมายว่าด้วยองค์การมหาชน รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ กรุงเทพมหานคร สภาอากาศไทย และองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก โรงพยาบาลประสานมิตร และสถานพยาบาลอื่นตามที่กระทรวงการคลังกำหนด

หมวดที่ ๑

การเบิกเงินค่ารักษาพยาบาลเกินสิทธิ

ข้อ ๕ กรณีที่ผู้มีสิทธิหรือบุคคลในครอบครัวเข้ารับบริการรักษาพยาบาลข้าราชการ ประเภทผู้ป่วยนอก ณ สถานพยาบาลของทางราชการแห่งเดียวหรือหลายแห่ง และได้รับยาประเภทเดียวกัน จนมีปริมาณยาสะสมเป็นจำนวนมากเกินขนาดที่ให้ผลการรักษาในแต่ละโรค (Therapeutic Dose) หรือเกินกว่าจำนวนที่กรมบัญชีกลางกำหนด ถือเป็นการใช้สิทธิสวัสดิการรักษาพยาบาลข้าราชการเพื่อเบิกเงินค่ารักษาพยาบาลเกินสิทธิตามพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

หมวดที่ ๒ ...

หมวดที่ ๒

การระงับสิทธิ และการคืนสิทธิสวัสดิการรักษายาบาลในระบบเบิกจ่ายตรง

ข้อ ๖ กรณีกรมบัญชีกลางตรวจสอบพบว่า ผู้มีสิทธิหรือบุคคลในครอบครัว มีพฤติกรรมการเบิกจ่ายค่ารักษายาบาลในระบบเบิกจ่ายตรงผิดปกติ กล่าวคือ มีการเข้ารับการรักษาพยาบาลของทางราชการ แห่งเดียวกันหรือหลายแห่งในระยะเวลาใกล้เคียงกัน มีความถี่ในการเข้ารับบริการที่ผิดปกติ มีการเบิกจ่ายค่ารักษายาบาลสูงผิดปกติ เป็นต้น กรมบัญชีกลางจะดำเนินการ ดังนี้

(๑) ระงับการเบิกจ่ายค่ารักษายาบาลของบุคคลดังกล่าวในระบบเบิกจ่ายตรงโดยทันที ซึ่งผู้มีสิทธิยังคงสามารถนำไปเสรีรับเงินค่ารักษายาบาลของตนเองหรือบุคคลในครอบครัวมายื่นเบิกจากส่วนราชการต้นสังกัดหรือส่วนราชการผู้เบิกแล้วแต่กรณี

(๒) แจ้งส่วนราชการต้นสังกัดหรือส่วนราชการผู้เบิกของบุคคลดังกล่าวทราบ และหากผู้มีสิทธินำไปเสรีรับเงินค่ารักษายาบาลของตนเองหรือบุคคลในครอบครัว ตาม (๑) มายื่นเบิก ณ ส่วนราชการต้นสังกัดหรือส่วนราชการผู้เบิกแล้วแต่กรณี ส่วนราชการจะต้องเรียกรายละเอียดรายการยา ที่เบิกเพิ่มเติมประกอบเอกสารการเบิกจ่าย หากไม่มีเอกสารดังกล่าวจะไม่สามารถเบิกค่ารักษายาบาลได้ และเมื่อส่วนราชการอนุมัติให้ผู้มีสิทธิเบิกค่ารักษายาบาลแล้ว จะต้องจัดส่งสำเนาใบเสรีรับเงินพร้อมรายละเอียดการรักษาพยาบาลให้กรมบัญชีกลางทราบโดยด่วนด้วย

(๓) กรมบัญชีกลางอาจส่งเรื่องให้ส่วนราชการต้นสังกัดพิจารณาสอบสวนข้อเท็จจริงในเบื้องต้น เพื่อประกอบการวินิจฉัย

ข้อ ๗ กรณีกรมบัญชีกลางตรวจสอบรายละเอียดค่ารักษายาบาลและเอกสารประกอบการเบิกจ่ายของบุคคลที่ถูกระงับสิทธิตามข้อ ๖ พบว่า บุคคลดังกล่าวมีการเบิกค่ารักษายาบาลในระบบเบิกจ่ายตรง เกินสิทธิ นอกเหนือจากการเรียกคืนเงินจากผู้มีสิทธิแล้ว กรมบัญชีกลางจะแจ้งส่วนราชการต้นสังกัดดำเนินการ ตรวจสอบข้อเท็จจริง หากปรากฏข้อเท็จจริงว่า ผู้มีสิทธิหรือบุคคลในครอบครัวมีเจตนาทุจริต ให้ส่วนราชการต้นสังกัด ดำเนินการ ดังนี้

(๑) กรณีเป็นข้าราชการ ลูกจ้างประจำ ให้ดำเนินการสอบสวนทางวินัยแก่บุคคลดังกล่าว

(๒) กรณีเป็นบุคคลในครอบครัวของข้าราชการ ลูกจ้างประจำ หากปรากฏข้อเท็จจริงว่า ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ รู้เห็นและมีเจตนาทุจริต ให้ดำเนินการสอบสวนทางวินัยกับข้าราชการ ลูกจ้างประจำ

(๓) กรณีเป็นผู้รับเบี้ยหวัด ผู้รับบำนาญ หรือบุคคลในครอบครัวของผู้รับเบี้ยหวัด ผู้รับบำนาญ และบุคคลตาม (๑) (๒) หากข้อเท็จจริงใดเข้าข่ายการกระทำความผิดทางอาญาต้องดำเนินการ ตามขั้นตอนของกฎหมายต่อไป

ข้อ ๘ กรณีกรมบัญชีกลางตรวจสอบพบว่า สถานพยาบาลของทางราชการเบิกจ่ายค่ารักษายาบาลของผู้มีสิทธิหรือบุคคลในครอบครัวในระบบเบิกจ่ายตรงโดยไม่ปรากฏข้อมูลในเอกสารว่า ผู้มีสิทธิหรือบุคคลในครอบครัวมารับบริการจริง นอกเหนือจากการเรียกคืนเงินจากสถานพยาบาลของทางราชการแล้ว กรมบัญชีกลางจะแจ้งส่วนราชการต้นสังกัดให้ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริง หากปรากฏข้อเท็จจริงว่ามีเจ้าหน้าที่ของรัฐรายใดมีพฤติกรรมทุจริตใช้ระบบเบิกจ่ายตรงแสวงหาผลประโยชน์ ให้ดำเนินการสอบสวนทางวินัยกับบุคคลดังกล่าว

ข้อ ๙ กรณีดำเนินการตรวจสอบรายละเอียดตามข้อ ๖ ข้อ ๗ ไม่พบการเบิกจ่ายที่ส่งไปในทางทุจริต กรมบัญชีกลางจะอนุญาตให้บุคคลดังกล่าวสามารถใช้สิทธิในระบบเบิกจ่ายตรงประเภทผู้ป่วยนอก ณ สถานพยาบาลของทางราชการ จำนวน ๑ แห่ง เพื่อเป็นการควบคุมพฤติกรรม โดยให้ผู้มีสิทธิแสดงเจตนาเลือกสถานพยาบาลของทางราชการที่ประสงค์จะขอใช้สิทธิในระบบเบิกจ่ายตรงของตนเองหรือบุคคลในครอบครัว ณ ส่วนราชการต้นสังกัด และให้ส่วนราชการต้นสังกัดแจ้งเป็นหนังสือมายังกรมบัญชีกลาง เพื่อดำเนินการคืนสิทธิสวัสดิการรักษายาบาลในระบบเบิกจ่ายตรง หากบุคคลดังกล่าวนำไปเสรีรับเงินค่ารักษายาบาลมายื่นเบิก ณ ส่วนราชการต้นสังกัดหรือส่วนราชการผู้เบิกแล้วแต่กรณี ให้ส่วนราชการปฏิบัติตามข้อ ๖ (๒)

กรมบัญชีกลางจะติดตามพฤติกรรมการใช้สิทธิของบุคคลตามวรรคหนึ่ง เป็นระยะเวลา ๑ ปี เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการอนุญาตให้ใช้สิทธิในระบบเบิกจ่ายตรง ณ สถานพยาบาลของทางราชการทุกแห่ง

หมวดที่ ๓

การเรียกคืนเงิน และการนำเงินส่งคืนคลัง

ข้อ ๑๐ ให้ส่วนราชการต้นสังกัดมีหน้าที่ติดตามเรียกคืนเงินค่ารักษายาบาลที่เบิกเกินสิทธิจากผู้มีสิทธิ และนำเงินดังกล่าวส่งคืนคลังเป็นรายได้แผ่นดินตามที่กรมบัญชีกลางแจ้ง

ข้อ ๑๑ ในกรณีที่ส่วนราชการต้นสังกัดไม่สามารถเรียกคืนเงินจากผู้มีสิทธิได้ ขอให้ดำเนินการบังคับชำระหนี้ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และนำเงินส่งคืนคลังเป็นรายได้แผ่นดินต่อไป

